

8ste zondag door jaar C

Lc. 6, 39-45

Inleiding:

Oekraïne brandt. Opnieuw is de wereld opgeschrikt door de agressie van een niets en niemand ontziende dictator en agressor. Onze gedachten gaan natuurlijk in de eerste plaats uit naar de directe slachtoffers: de gewone mensen in Oekraïne. (korte stilte) Maar ook ons maakt het niet vrolijk. Kunnen we in deze omstandigheden nog wel in het goede blijven geloven? In het goede in de mens? Kunnen we de juiste woorden vinden om bij elkaar de moed erin te houden? Ja, dat kunnen we, zoals we nog zullen zien. Maar daarom doen we het nog niet altijd. En daarom vragen we de Heer nu om ontferming en vergeving.

Homilie:

Alle conflicten, beste mensen, ja alle conflicten, van een gewone keukentafelruzie tot en met wereldoorlogen (en laten we in Godsnaam hopen dat de oorlog in Oekraïne daar niet op uitloopt), ja alle conflicten komen voort uit het feit dat mensen te snel oordelen over anderen. Hoe komt dat toch?

De meeste mensen willen in vrede leven, ja ook de meeste Russen. Mensen willen gewoon hun ding doen: werken, hun kinderen opvoeden, ontspanning, en ook anderen te hulp schieten als die in nood zijn. Kortom: de meeste mensen willen het goede. En toch gaat het vaak mis.

En dat heeft volgens de lezingen van vandaag te maken met hoe wij met woorden omgaan. Mensen hebben taal nodig om met elkaar te kunnen communiceren, om elkaar te begrijpen, en soms om elkaar te helpen. Maar taal is ingewikkeld, en woorden zijn vaak voor meerderlei uitleg vatbaar. En dan is het zaak om goed te luisteren. Want, zegt Jezus Sirach in de eerste lezing, tussen woorden zit veel kaf, en dat is vaak niet direct te herkennen. Denk maar aan de zogenaamde sociale media, die soms eerlijke meningen verspreiden, maar al te vaak ook ronduit bagger. Met conflicten en onnodige polarisatie tot gevolg.

Aan de vruchten herkent men de boom, zegt Jezus Sirach, en Jezus herhaalt dat nog eens in het Lucasevangelie. En die vruchten zijn zoals u weet soms zoet, maar soms ook zuur of zelfs oneetbaar. En de zure en oneetbare vruchten komen, opnieuw volgens het evangelie, doordat mensen de neiging hebben om de ander te beoordelen vanuit het eigen perspectief. Dat wil zeggen: mensen hebben door hun aanleg en hun opvoeding een bepaalde kijk op de wereld ontwikkeld en hebben dan de neiging om de wereld, en dus ook andere mensen, te beoordelen vanuit hun eigen kijk op die wereld. En dan ontstaat de neiging om de fouten, of de vermeende fouten, van de ander uit te vergroten en de eigen fouten (als men die al erkent) te bagatelliseren. Men maakt van kleine foutjes van de ander, de splinters, een balk, en ziet de balk in eigen ogen niet meer.

Voorals dictators als Poetin, XiJing Ping en Kim Jung UN hebben daar last van, met alle verschrikkelijke gevolgen van dien. Maar ook wijzelf, gewone mensen

die eigenlijk het goede willen, maken ons er vaak schuldig aan. Met ruzies, misverstanden en veel narigheid tot gevolg. Wat is dan de oplossing? Beste mensen, snelle oplossingen waarmee alle problemen als sneeuw voor de zon verdwijnen bestaan niet. Maar daarom hoeven we de moed niet op te geven. Jezus houdt ons in tal van verhalen en gelijkenissen voor hoe we deze vicieuze cirkel kunnen doorbreken. Door naar elkaar te luisteren; door altijd in het oog te houden dat de ander net als ikzelf een mens is die hunkert naar wat erkenning en liefde; door mensen niet meteen vast te pinnen op hun woorden, maar te kijken naar hun daden, en zelfs dán terughoudend te zijn met oordelen.

Kortom, om met de gulden regel af te sluiten: door anderen te beoordelen en te behandelen, zoals we zelf beoordeeld en behandeld willen worden. Amen.

Jan van de Laar, pastor